

תקציר

במדינות רבות, בעיקר באזורים מתפתחים, נגיף צהבת מסוג E (HEV) נחשב לאנדמי ואחראי לצהבת זיהומית בבני אדם. בשנת 1983, לאחר זיהוי הנגיף על ידי מיקרוסקופ אלקטרוני שהוא לא מסוג A או B, HEV זוהה כהגורם העיקרי לדלקת כבד נגיפית חריפה ברחבי העולם ובין היתר היה גם האחראי על המגפה ההיסטורית הגדולה ביותר בעולם שפגעה בדרום מזרח אסיה. בעבר צהבת נגיפית מסוג E נחשבה למחלה הקשורה לנסיעות למדינות אנדימיות, שכן רק אנשים שחזרו מאזורים אנדמיים פיתחו את המחלה. עם זאת, מקרים רבים של צהבת E נגיפית ממקור לא ידוע נצפו בתקופות מאוחרות יותר. HEV הינו נגיף RNA חד-גדילי חיובי אשר מכיל שלוש מסגרות קריאה פתוחות (ORFs). היום, HEV מסווג לסוג ה Hepevirus מתוך משפחת ה Hepevirida. הנגיף מועבר בעיקר דרך מזון או מים מזוהמים או בדרך זואונוטית, העברה דרך מוצרי דם נגועים והעברה מאם לעובר דווחו גם הן. עד לא מזמן זוהו בעיקר ארבעה זנים עיקריים של HEV. זנים 1 ו-2 אחראים להתפרצויות שמקורן במים בחלקים רבים של העולם, ואילו זיהומים בזנים 3 ו-4 נמצאו גם בבעלי חיים אחרים כגון חזירים, צבאים, עופות וחולדות.

למרות שמקובל לראות בנגיף HEV כגורם למחלה אסימפטומטית קלה עד למחלת כבד חריפה שאינה עוברת לשלב כרוני (Chronic), בשנים האחרונות תוארו מספר מקרים של מחלה כרונית בקרב אוכלוסיות חולים מדוכאי מערכת חיסון. טיפול אנטי ויראלי הולם מביא להחלמה.

בנשים בהריון המחלה היא לעיתים קרובות יותר חמורה והיא יכולה להוביל לכישלון מוחלט של תפקוד הכבד. שיעור התמותה עם דלקת נגיפית מסוג E אצל נשים בהריון הוא גבוה במיוחד, כ-20% לעומת 1-4% בנשים שאינן הרות.

בישראל, בעקבות ממצאים קליניים חיוביים לנגיף צהבת מסוג E שהתקבלו (מהמרכז הארצי ל HIV - וצהבת) באזור ירושלים עלתה השאלה האם נגיף צהבת מסוג E הנו אנדמי בארץ, או שקיימת תחלואה ספורדית ו/או תחלואת מטיילים בלבד. מחקרים בתחום זה התבצעו ומבוצעים כיום בארץ ע"מ להבין את האפידמיולוגיה של וירוס ה HEV בישראל עם דגש על גורמי סיכון פוטנציאליים להדבקה.